

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Dışişleri Bakanı Hakan FİDAN** tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

25 Kasım, Birleşmiş Milletler tarafından Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması İçin Uluslararası Mücadele Günü olarak ilan edilmiştir. Kadına yönelik şiddet; fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik ve dijital biçimlerde ortaya çıkan, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı sistematik bir insan hakkı ihlalidir.

Türkiye'de ise durum giderek ağırlaşan bir kriz boyutundadır. Erkek Şiddeti Veri Tabanı'na göre 2020–2025 (21 Kasım 2025) arasında en az 1923 kadın öldürüldü, 1624 kadın şüpheli şekilde hayatını kaybetti, 4436 kadın yaralandı. Yalnızca 2025'in ilk 324 gününde 262 kadın öldürüldü, 668 kadın yaralandı, 408 kadın şüpheli şekilde hayatını kaybetti.

25 Kasım, kadına yönelik şiddetin hâlâ çözülmemiş bir insan hakkı ihlali olduğunu hatırlatan kritik bir gündür. Bu tarih, toplumda farkındalık yaratma ve devletin şiddetle mücadelede daha etkili, kararlı ve şeffaf politikalar geliştirmesi için bir çağrı niteliğindedir. Kadınların yaşam hakkını ve güvenliğini korumak ise yalnızca bir gün değil, yılın her günü sürdürülecek politik bir irade gerektirir.

Kadına yönelik şiddet, yalnızca ülke içi bir hak ihlali değil; Türkiye'nin uluslararası yükümlülüklerini, diplomatik ilişkilerinin kapsayıcılığını ve dış politikadaki insan hakları yaklaşımını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Ancak Türkiye, hem uluslararası sözleşmelerden çekilerek hem de bölgesel krizlerde kadınların maruz kaldığı ağır ihlalleri

görmezden gelen politikalarıyla, kadınlara yönelik şiddeti önleme konusundaki sorumluluklarını sistematik biçimde ihlal etmektedir.

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı, Türkiye'nin uluslararası insan hakları hukukundan uzaklaşmasının en belirgin örneğidir. Bunun yanı sıra Ortadoğu'da süren savaşlarda kadınların hedef alınmasına yönelik herhangi bir diplomatik girişimde bulunulmaması, mülteci kadınların şiddet karşısında korunaksız bırakılması, kadın insan hakları savunucularının kriminalize edilmesi ve uluslararası raporlarda Türkiye'nin kadın hakları sicilinin gerilemesi, dış politikanın toplumsal cinsiyet körü bir anlayışla yürütüldüğünü göstermektedir.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde, Bakanlığınızın hem uluslararası platformlarda hem de iki taraflı ilişkilerde kadınların insan haklarını koruma konusundaki sorumluluklarını yerine getirip getirmediği kamuoyu açısından önemlidir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'nin kadın haklarını merkeze alan uluslararası metinlerden ve özellikle İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesinin ardından Bakanlığınızın kadınlara yönelik şiddetle mücadelede uluslararası işbirliğini sürdürmek için geliştirdiği herhangi bir mekanizma var mıdır?
2. Dünya genelinde artan çatışma ortamlarında kadınların maruz kaldığı savaş suçları hakkında Bakanlığınızın yürüttüğü diplomatik girişimler nelerdir?
3. Türkiye'ye sığınan mülteci ve göçmen kadınların şiddete, insan kaçakçılığına, zorla evliliğe ve sömürüye maruz kaldığı uluslararası raporlara yansımaktadır. Bakanlığınız, bu konuda uluslararası kurumlarla hangi ortak çalışmaları yürütmektedir? Mülteci kadınların korunmasına yönelik ikili anlaşmalarda toplumsal cinsiyet boyutu neden görünmez durumdadır?
4. Türkiye sınırları içinde ve dışında kadın hakları savunucularına yönelik baskı, gözaltı ve yargılamalara ilişkin uluslararası eleştiriler artmaktadır. Bakanlığınız, bu eleştiriler karşısında uluslararası toplumla nasıl bir iletişim kurmaktadır? Kadın hakları savunucularının kriminalize edilmesi Türkiye'nin dış politikasına zarar verdiği halde neden bu uygulamalara son verilmemektedir?
5. Bakanlığınızın kadınların haklarını gözeten, toplumsal cinsiyet eşitliğine uygun bir dış politika yaklaşımı geliştirme yönünde herhangi bir hazırlığı var mıdır? Bu yönde

Çalışma yoksa, Türkiye'nin uluslararası insan hakları standartlarıyla uyumunun sağlanması için neden bir strateji geliştirilmemektedir?

6. Türkiye'nin uluslararası kuruluşlarda (BM, Avrupa Konseyi, AGİT vb.) kadınlara yönelik şiddetle mücadele bağlamında verdiği taahhütlerin gerçekleşme oranı nedir? Bu taahhütler doğrultusunda hazırlanan raporlar neden kamuoyuna açık biçimde paylaşılmamaktadır?
7. Yurt dışında şiddete maruz kalan Türkiye vatandaşı kadınların başvuruları üzerine büyükelçilik ve konsolosluklar tarafından verilen hizmetlere ilişkin Bakanlığınızda bulunan veriler nelerdir? Bu kadınlara hangi hukuki, psikolojik ve barınma destekleri sunulmaktadır?
8. Dışışleri Bakanlığında alışan kadın personel oranı nedir? Kadın personelin maruz kaldığı mobbing, ayrımcılık veya cinsiyet temelli eşitsizliklere dair bir veri tutulmakta mıdır? Bakanlığınız bünyesinde toplumsal cinsiyet eşitliği politikaları uygulanmakta mıdır?